

Van Arbeidsvoorziening tot arbeidsmarktintermediairs

Auteur(s):

Mevisen, J.W.M.

Regioplan, enige tijd geleden is, bij wijze van proef, door Regioplan een 'trendrapport private intermediairs' opgesteld op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit rapport is te bestellen bij VUGA.

Verschenen in:

ESB, 84e jaargang, nr. 4201, pagina D13, 29 april 1999

Rubriek:

Dossier Zoeken is vinden

Trefwoord(en):

Als het gaat over de toekomst van de arbeidsbemiddeling, zoals in dit ESB-dossier, is een goed beeld van het doen en laten van de vele intermediairs op de arbeidsmarkt van groot belang. De tijd dat arbeidsbemiddeling alleen door de overheid werd aangeboden, ligt achter ons. Met name uitzendbureaus hebben het pad geëffend voor het openbreken van een monopolie van de rijksoverheid op arbeidsbemiddeling dat ruim een halve eeuw geduurd heeft. Aanvankelijk bestreden en verguisd, later onder toezicht getolereerd, zijn ze nu niet meer weg te denken uit het institutionele landschap van de arbeidsmarkt. Inmiddels zijn er vele spelers en vele typen spelers op de arbeidsmarkt, die één of andere intermediaire rol vervullen tussen vraag en aanbod.

De huidige stand van zaken is dat er drie hoofdcategorieën arbeidsmarktintermediairs onderscheiden kunnen worden:

» (semi-)overheidsinstanties, zoals de sociale diensten, de uitvoeringsinstellingen en Arbeidsvoorziening Nederland; zij houden zich bezig met de activering, reïntegratie en toeleiding van werklozen, dus met het bestrijden van de werkloosheid van hun cliënten;

» private intermediairs: uitzendorganisaties, detachings- uitleenbedrijven, werving- en selectiebureaus, headhunters, outplacementbureaus en loopbaanbegeleiders, interne mobiliteitscentra, mobiliteitsbureaus, enz; zij verlenen tegen betaling allocatiebevorderende diensten aan cliënten aan vraag- dan wel aanbodkant.

» samenwerkingsverbanden tussen uiteenlopende partijen, bijvoorbeeld:

- de samenwerking tussen START, Vedior, en Arbeidsvoorziening,
- geformaliseerde samenwerking tussen bedrijven op het terrein van collegiale in- en uitlening of detachering,
- samenwerking tussen interne mobiliteitsbureaus en uitzendbureau.

Deze samenwerkingsverbanden hebben specifieke, eigen doelen zoals het opnieuw aan werk helpen van boventalig eigen personeel, het efficiënter kunnen inzetten van schaarse typen medewerkers, het verzorgen van de instroom van werkgelegenheidsprojecten, en dergelijke.

In de eerste categorie, de (semi-)overheidsinstanties, wordt gestreefd naar een vereenvoudiging van het aanbod door bundeling van de primaire dienstverlening in zogenaamde centra voor werk en inkomen (CWI's). Bovendien gaat het werkveld van de reïntegratie volledig geprivatiseerd worden. Vanaf 2001 worden uitvoeringsinstellingen onderworpen aan marktwerking. Er zullen nieuwe partijen bijkomen. Het aantal private reïntegratiebedrijven neemt nu al toe en ook de uitvoeringsinstellingen zullen in aantal groeien.

Bij de private intermediairs zijn enige markante ontwikkelingen:

» op de eerste plaats is er sprake van branchevervaging doordat verschillende typen intermediairs zich steeds meer op het werkterrein van elkaar begeven. Zo gaan uitzendbureaus meer detacheren, salaris-administraties uitvoeren ('pay rolling') en adviseren over personeelsbeleid.

» daarnaast is er sprake van schaalvergroting: door fusies, maar ook doordat de grote en met name de middelgrote uitzendorganisaties een hogere omzetgroei vertonen dan de kleine.

» tegelijk komen meer niche-spelers op. Zo zijn gespecialiseerde uitzendbureaus die zich richten op bepaalde delen van de markt, bijvoorbeeld bepaalde branches of beroepsgroepen, de snelste groeiers.

» internationalisering: grote uitzendorganisaties breiden hun activiteiten in het buitenland steeds meer uit.

Ook zijn er nieuwe wetten in werking getreden die invloed zullen hebben op deze markt (de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs, WAADI, en de Wet Flex en Zekerheid), terwijl het vergunningstelsel voor het ter beschikking stellen van

arbeidskrachten is afgeschaft.

Of het aantal samenwerkingsverbanden toeneemt is niet duidelijk, hiervan bestaat nog geen goed beeld. Wel is duidelijk dat zij een grote diversiteit vertonen. Mogelijk gaan we in de nabije toekomst nieuwe samenwerkingsverbanden zien ontstaan ten behoeve van de bemiddeling van specifieke doelgroepen, zoals langdurig werklozen of herintredende vrouwen, specialisatie op economische sectoren of voor het verbinden van 'werkvelden' als de zorg, de sociale zekerheid en de arbeidsmarkt of van stedelijk beheer, welzijn en arbeidsmarkt.

Tot slot zijn er ook relatief nieuwe 'toetreders': elektronische intermediairs en onderwijsinstellingen. Over werkwijze, doelgroepen en betekenis voor de markt van deze intermediairs is nog weinig in kaart gebracht.

De geschetste dynamiek leidt ertoe, zo is ons uit een marktverkenning gebleken, dat allengs het zicht verloren wordt op het totale aanbod van diensten of op aspecten van het aanbod die van belang zijn voor, bijvoorbeeld, het bepalen van de concurrentiepositie (prijs, bereik, enz.), van niches in de markt (behoeften, trends, enz.), aandachtspunten voor overheidsbeleid (arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, uitwerking van regelgeving, enz.). Parallel hiermee stellen cliënten, zowel aan de vraagkant als - door de krappe arbeidsmarkt - aan de aanbodkant, hogere eisen aan de arbeidsmarktintermediairen. Dit roept her en der de behoefte op informatie te krijgen over relevante ontwikkelingen. Hiertoe is door Regioplan de monitor arbeidsmarktintermediairs ontwikkeld. Met behulp van deze monitor wordt op verzoek van klanten voor typen arbeidsmarktintermediairs informatie verzameld over tal van onderwerpen, zoals dienstpakketten, marktaandelen, kenmerken van de bemiddelingsdienstverlening, trends, enz. Deze informatie wordt deels betrokken uit bestaande bronnen en wordt deels zelf verzameld.

De klanten van de monitor kunnen op voor hun belangrijke aspecten specifieke en actuele informatie verwerven ten behoeve van concurrentie-analyse, benchmarking, het onderkennen van relevant trends, de invloed van wet- en regelgeving, de prijs van producten. Ook zal de monitor een overzicht opleveren van aanbieders van specifieke producten.

ESB-Dossier: Zoeken is vinden

Inleiding

A. Troost, [Arbeidsvoorziening en het wiel van verandering](#)

Trends

P. de Beer, [De arbeidsmarkt van de toekomst](#)

Theorie

J.J.M. Theeuwes, [Gezocht: luizebaan](#)

J.W.M. Mevissen, Van arbeidsvoorziening tot arbeidsmarktintermediairs

Bemiddelingsmarkt

J. de Koning, [Markt en overheid](#)

J.H.F. Junggeburst, [De kracht van private partijen](#)

SUWI

W.J. Dercksen en H. van den Hende, [Werk en inkomen met hulp van de onzichtbare hand](#)

A.C. Glebbeek, [De onzichtbare sloot](#)

R. van der Veen, [Het trilemma van sociaal beleid](#)

A. van Bochove, [Publieke deel nieuwe structuur wordt geen blijvertje](#)

Bemiddeling

P. van Diepen, [De 'harde' kern': niet willers, niet kunnens en kopschuwen](#)

E. Sol, [Bemiddelen van de kern is een harde noot om te kraken](#)

Epiloog

H.A. Keuzenkamp, [Ruimte voor bemiddeling](#)

